

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

NEP R I K L A U S O M A L I E T U V A

(INDEPENDENT LITHUANIA.)

Kanados Lietuvių Kultūrinio Gyvenimo žurnalas.

Nr. 44 Montreal, Sausio mėn., 1946 metų.

Už išlaisvinimą Lietuvos! For Liberation of Lithuania!

Už ištikimybę Kanadai! For Loyalty to Canada!

Leidžia Kanados
Lietuvių Taryba
Montreale

Prenumerata Metams:	Yearly Subscription Rates:
Kanadoje \$1.00	Canada \$1.00
Užsieny \$1.50	Other Countries \$1.50

Redakcijos Antrašas

6642 Third Ave., Rosemount,
Montreal 36, Quebec,
Canada.

Redaktorius Jonas Yla.

"Authorized as second class mail, Post Office Dept., Ottawa"

ŠIŲ METŲ SAUSIO 20 DIENA, BAŽNYTINĖJE SVETAINĖJE, ĮVYKUSIAME
KANADOS LIETUVIŲ TARYBOS METINIAME SUSIRINKIME, TAPO IŠRINKTA K.L.T.
CENTRO VALDYBA 1946 METAMS:

Pirmininkas	-	Antanas NAVICKAS 6642 Third Ave., Rosemount, Montreal.
Vice-Pirm.	-	Julius TRUMPA 6010 Third Ave., Rosemount, Montreal.
Sekretorius	-	Leonas GUDAS 2412 Springland Ave., Ville Emard.
Sekr. padėjėju	-	J. GAURYS
Kasierium	-	J. DUNČIKAS
Revizijos kom.	-	K. ŽIŽIUNAS M. LUKOŠIUS
Parengimų kom.	-	J. LEKNICKAS, ŠKUDAS, KUPREVIČIUS, BAGUŽIS, LUKOŠIUS, BALTRUŠAITIENĖ, MILIENĖ, MORKUNIENĖ.

.. .. .

KANADOS LIETUVIŲ TARYBOS TORONTO SKYRIAUS, TAPO IŠRINKTA
1946 METAMS SEKANČIOJI VALDYBA:

Pirmininkas	-	J. YOKUBYNAS
Vice-pirm.	-	Alf. AUGUTIS
Sekretorius	-	M. DERVINIS
Sekr. padėjėju	-	St. BATKIENĖ
Kasierius	-	Z. UŽEMECKIENĖ
Revizijos kom.	-	O. KALINAUSKIENĖ, AUGUTIS, A. BATKUS.
Parengimų kom.	-	J. PILKAUSKIENĖ, E. BEINORIENĖ, PETRAS KAIRYS, GUŽAUSKAS.
Organizatorium	-	Jonas INDRELĖ.

.. .. .

DARBA LAISVEI IR NEPRIKLAUSOMYBEI

Šiandien, mes lietuviai gyvenantieji laisvose šalyse, ypatin-
gai sunkią pareigą ir atsakomybę nesam prieš savo Gimtini Krastą ir
busimasis kartas. Gal niekadaš tiek daug, kiek šiuo laiku mūsų
tauta nereikalavo iš savo vaikų tiek ryžtingumo ir aktingumo, kaip
šiuo laiku. Gal niekuomet visoje istorijoje, mūsų salis iš kurios
esame kilę nėjo tokiais sunkiais Golgoto keliais, kokiais ji eina
šiandieną.

Chikagos lietuvių Kongresas tikrąjį Lietuvos balsą išgirdo.
Toliau telegramoje sakoma: - Gelbėkit. Zukovo armija baigia mus
naikinti. Kuomet sugrįsite, tustumas terasite.

Šioji tikrovė reikalauja iš mūsų išmokti vieningai spręsti
savo brolių likimą. Ji reikalauja užmiršti visokius asmeninius
sanprotavimus ir kiek galit arčiausiai pažinti pavojaus didumą.

Šiais laikais nereikia tuščių žodžių, bet realių darbų. Apie
tinkamą mūsų kovą, kaipo lietuvių tautos saugumo faktorių, daug ne-
tenka kalbėti. Iš istorijos ir dabar vykstančių pasaulinių įvykių
gerai zinome, kad dažnai vieningas žodis ir vieningas darbas gali
iš karto sustiprinti tautos saugumą, tuo tarpu, iskrikimas ir apsi-
leidimas, gali padaryti daug nepataisomos žalos tautos saugumui ir
nepriklausomybei.

Šiuo bent laiku nevilčiai ar pesimizmui vietos lietuvių
tarpe neturi būti. Privalome turėti savo stiprų patrijotinį pro-
tą ir tik juo vadavautis. Žinokime, kad kas svetimu protu pradeda
gyventi, tas ir savojo greitai netenka. Mūsų tarpe nevilčiai
del ateities neturi būt mažiausiai vietos. Atminkime 1918 metus;
juk ir tada, kada vieni iš mūsų drasiai stojo gintis, kiti megino
abėjoti, kaip ir dabar nekurie siaudadusiai yra linkę daryti.

Lietuva reikalauja iš mūsų vienybės! Jos kruvinus plieno
retežius galime sutraukti tik būdami vieningi. Stai, kad ir ar-
tejančioje 16-tos Vasario lietuvių tautos šventėje, visi kaip vienas
susieikime į saukiamus mytingus, pareiškime rezoliucijomis pasauliui,
kad Lietuvis nori būt laisvas, kad lietuvis kur begyventu, nenurims,
kol Lietuva bus laisva ir demokratiška salis.

Tad į darba mūsų brangiajai Laisvei ir Nepriklausomybei!

* * * * *

SŪNUI

Apsiniaukė dangus ilgėsiu ir ašaromis.
 Kurčia tyla tarp keturių sienų gludi.
 Apsigaubęs sekmadienis iškilmių skaromis,
 Bet siela be tavęs nyksta, blanksta, liūdi.

Be tavęs ir pavasario alyvos nublankę.
 Ir lelijų nusigandę baltos taurės.
 Į mano vienišos širdį svečiai atsilankę -
 Nusivylimai, kaip grubūs vėjai šiaurės.

Be tavęs - tragedijos. Visas pasaulis tuščias.
 Žiedai virsta lyg kapų paminklai niūrūs!
 O Dieve! Kokios dieneelės tamsios, nykios, rūščios!
 Mūs laimę sudaužė plačios kraujo jūros.

- Marija Aukštaitė -

Minėkime Lietuvių Tautos Šventę 16-ja Vasario!

AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESAS IR KANADOS LIETUVIAI

(Tęsa iš praeito Nr.)

Nors paskutiniame "N.L." žurnalo numeryje yra šiek tiek aprašyta Šv. Kazimiero Akademijos auklėtinių programa, bet sykiu ten yra nukirsta nemaža dalis, kuri manų manymu, šiandieninėse aplinkybėse yra nepaprastai svarbi ir todėl aš matau reikimą tą dalį pakartoti:

Programa vedė dvasiškis, kurio pavardės neteko sužinoti. Jis kalbėjo dviem atvejais ir abu kartus kalbėdamas stipriai užakcentavo nepalaužiamą pasiryžimą kovot už Lietuvos laisvę. Jo kalba maž daug taip skambėjo: - Brangūs delegatai, jus suvažiavote čionais iš visos Amerikos, kad pareikšti savo stiprų balsą dėl Lietuvos išlaisvinimo. Priimkite sykiu ir mus į savo tarpą, skaitykite sykiu ir mus tos kovos dalyviais!

Tai buvo tikrai gražus ir mandagus gestas iš minimo dvasiško pusės.

Toliau nepaprastai gražiai dainavo Loreta Brazaitytė. Ji išpildė "Mano Gimtinę" - Kačenausko, "Karvelėli" - Sasnausko ir "Kur Bakuze Samanota" - Simkaus. Šios mergaitės dainavimas, tikrai yra kuo grožetis! Panele Brazaitytė dėvėjo Akademijos uniformą, kuri nėra puošni, bet jos kukliai asmenybei teikė sykiu ir nusizėminimo ir pagarbos. Paneles Brazaitytės dainavimo klausantis, nejučiuomis su jos svelniu balseliu nuskrendi į dausas, kur niekas nedrumsčia ramybės ir kur girdi vien tokius nekaltus angeliukus dainuojant, kaip panele Brazaitytė! O jos aš dūsiai pasigauna kiekvieną žiurovą ir pavercia jį amžinu vergu.

Lietuviški šokiai buvo įdomūs ir gražiai atlikti!

Virš minėtą programos dalį aš skaitau svarbią todėl, kad čia yra kalbama apie mūsų lietuvišką meną ir apie lietuviškus talentus. Šiandieną mums turi būt svarbu kas lietuviška! Nesvarbu kuri srovė ar grupė dirbą lietuviybės labui, mes lenkiame jiems ar joms savo galvas.

Antroji Kongreso diena prasidėjo su kanadiečių kalbomis. Pirmas kalbėjo A. Navickas, K.L.T.C. delegatas. Antruoju buvo iškviestas J. Yokubynas K.L.T. Toronto skyriaus delegatas. Kaip vienas, taip ir kitas minimi delegatai kalbėjo trumpai, bet tiksliai ir gražiai. Daugelis Amerikos lietuvių gražiai komplimentavo kanadiečius, o mes iš savo pusės reiškėme jiems dekingumą, kad suteikė progą ir mums pareikšti savo mintis.

Po kanadiečių, kalba ministeris P. Žadeikis, kuris pažymi, kad nors okupantai turi jėgą, bet mūsų pušėje yra teisybė. Jie laisvę pripažįsta tik komunistams, o kitų atzvilgiu griebiasi keršto. Religinis persekiojimas vadinamas sąžinės laisve, garbinimas diktatūros vadinamas spaudos laisve. Siekiant laisvės, daugiausiai turi reikšmės ne žodžiai, o darbai. Kovokime, dar sulauksime laisvos Lietuvos!

Po Žadeikio kalbos, buvo pakviestas pul. Grynius, kuris pasakė nepaprastai reikšmingą, gražią ir faktais paremtą kalbą. Tema jo kalbos buvo: Lietuvos žmonių kova už laisvę. Šioje savo kalboje, pulk. Grynius palietė įvairius lietuvių kovos laikotarpius, kol pagaliau priejo prie dabartinės Lietuvos padėties. Jis sakė: Kaune Karo Muziejui teisingai parasyta - "Amžiais Kovojom, Laisvę Laimejom per Aukas ir Pasisventimą". Toliau, dabartinės slaptos lietuvių kovos pradžia siekia 1940 metų - pirmos sovietų okupacijos. Kovotojų pastangos prasiveržė 1941 m. sukilimu. Kiekviena save gerbianti tauta tokiu atveju turėjo sukilti! Salėje didžiausias plojimas. Toliau: vokiečiai darė dideles pastangas sukurti lietuvių ginkluotus vienetus prieš sovietus. Vokiečiams Belgijoje pavyko iš tokius vienetus sutraukti 60,000 vyrų, Prancūzijoje apie 100,000, bet Lietuvoje nacių planai visiškai nepavyko dėl nepalaužiamo lietuvių atsparumo. Partizanų kova nepaprastai surūpino Vaksą, kuri atgabeno net specialius sustiprinimus - net valsciuose yra rusų policijos igulos. Išvada: Lietuviai jau penki metai veda nepalaužiamą kovą. Žusta brolis, eina kitas, eina tėvas. Lietuvių tauta prieš savo sąžinę, prieš istoriją, prieš pasaulį, išliko svari - ji nesidėjo prie agresijos. Pabaigus Griniui kalbėti, delegatai smarkiai plojo kurių jau yra užsiregistravusių 702.

KONGRESO MANIFESTAS.

Rezoliucijų komisijos vardu adv. K. Jurgėla pasiūlo rezoliuciją, kurioje pabrėžiama lietuvių tautos skirtingumas nuo slavų ir kitų; tautos kovas dėl laisvės; primenama sutartis, kuriomis Rusija garantavo Lietuvos laisvę ir išipareigojo nesikisti į krasto vidaus reikalus; primenama bolševikų neteisybės - tremimus, žudynes, tautos pavergimą; reikalauja, kad būtų atimta sovietų karuomenė iš Lietuvos, kad būtų pravesti laisvi rinkimai Baltijos krastuose prižiūrint Amerikos ir Britanijos atstovams, duodant laisvę spaudai, susirinkimams; reikalauja Lietuva priimti į Jungtinių tautų tarpą, atidaryti duris Amerikos spaudai, Raudonajam Kryžiui, USA šalpos organizacijoms, grazinti tremtinius iš Sibiro ir Europos į Laisvą Lietuvą.

Amerikos Lietuvių Kongresas negailės jėgų ir nesiliaus kovoti, kol bus pasiekta visų lietuvių laisvė. Rezoliucija vienbalsiai Kongreso priimta.

Diskusijų metų kalba "Lietuvių Žinių" redaktorius S. Gabaliauskas stipriai pabrėždamas, kad su komunistais jokių kompromisų negali būti. Spaudoje, susirinkimuose turėkime nepalaužiamą tikėjimą į Lietuvos Laisvę.

Toliaus priimama rezoliucija, kurioje diktuojama valstijoms, kurios pripažįsta lietuvių tautos teises į laisvę. Ju sąrašas ilgas apie 50. Rezoliucija bus pasiusta tų valstijų atstovybėms Washingtonė.

Taisėjas Zuris linki, kad lietuvių tauta greitai laiku turėtų laisvą sąvaziavimą laisvoje Lietuvoje.

Kalba kongresmanas O'Konski. Jo kalba ugninga nuo pradžios iki galui, nuolatos pertraukiama aplodismentais. Prie pabaigos kongresmonas sako: beveik viso pasaulio valstyjos praso Amerikos valdzios paskolų ir jis išskaitliuoja keliata, kiek kuri praso. Rusija, sako jis, praso sesių bilijonų ir priedo Atominę bombą! Lietuva gi nieko, ne duonos, ne drabužių, viskas ką jie praso - LAISVĖS. Delegatų daugelis verkia ir smarkiai ploja.

Kongresmonas O'Konski kalbėjo daugiau kaip valanda ir visuose delegatuose padarė gerą įspūdį.

(BUS DAUGIAU)

- J. Yokubynas. ♀

T I K R A S I S L A I M Ė S R A D I N Y S

Kuomet tu keliauji plačiuoju, darbuose paskendusiu šio
margasparnio gyvenimo keliu,

Tikrai sutinki gana keistų įvairybių, dažnai supintų
iš džiaugsmo malonius ir skausmo kartaus:

Tat ir viena gyvenimo dalis yra pilka, ar juoda, tarsi
apsiniaukes dangus, kita-gi nusviesta saulutės
spinduliais.

Dažnai tu pats pameti drąsą, net pasitikėjimą savimi
O kartais puikiai jauties, tarsi pasaku karalaitis,
Tačiau nežiurint to visko, kaimingų, kaip sapnas dieny:
ar sirdį perveriančių nelaimių, skausmų:

Jauskis visuomet LINKSMAS ir LAIMINGAS, nes šitokis
pojūtis ir yra tikrasis laimės radinys.

Kuomet kartais ateina kas nors pas tavę ir pradeda šnibsdėti
tavo ausin visokias nebutybes, neva skandalus

Apie tavo gerus pažystamus, gimines, ar sirdingus draugus,
neuzsidedg staigia neapykanta, panieka jiems,

Ir neabejok apie jų gerą vertę, ar varda, bet imk viską šaltai,
išstirk viską nuodugniai ir pasudyk teisingumo druska.

Nereikia užsimerkti, pabėgti nuo kasdienio gyvenimo mums
paprastai suteikiamų laimikiu ar kliucių,

Arba nuo žmonių, turinčių nepasisekimų, vargų ar nelaimių,
arba viliojančių pasekmių, turto, isminties.

Nes kas žmogui kiekvienam skirta gauti iš gyvenimo realaus,
tas vistiek ateis pas tavę anksčiau ar vėliau.

Jeigu man būtų leista pasirinkti pasaulyje daikta brangiausi,
 mielu noru pasijieskočiau tokių asmenybių,
 kurie džiaugiasi, juokiasi - arba verkia, liūsta sykiu su
 manim, nes tokiose butybėse, apart paprasto kūno žmogaus
 Yra gili ismintis, kuri gerai supranta ir permato, kad jaustis.
 visuomet LINKSMU IR LAIMINGU yra tikrasis laimės radinys!!!

- Lietuvos Vytis -

PASTABOS

Jau 1946 metai. Pasaulis greitai bėga į senatvę. Valandos ir dienos buna taip kartais ilgos, o metai visgi greit prabėga. Prabėgo ir jau negris - negris, kaip mūsų skaisti jaunystė, miela kudiakystė.

Praeitieji metai gal kam buvo geri ar blogi, o vienok žmonijos istorijoje jie bus labai ryškūs. Jie amžių amžiams bylos sekancioms kartoms, kaipo metai, kuriais įvyko daug nepaprastų dalykų ir svarbiausia praeitieji metai bus liudininku didžiausio ir kruviniausio žmonijos istorijoje karo pabaigtuvių.

- - - - -

Gaila, kad XX amžiaus žmonija pasižymėjo šiomis žudynėmis.
 Gaila, bet ką gi padarysi.

Vienok, tai nepaslaptis, kad ir mūsų neskaitlinga tauta viso to buvo aktinga dalyvė. Ne iš gero noro mes tą atlikome, bet tai buvo prievarta ar tiesos jieskojimas. Tūkstančiai mūsų brolių padėjo savo galvas karo frontuose, o visi kiti aukavomės, kuo kas tik išgalėjom.

Šie metai, taip pat galės būti didelių įvykių metai. Šiais metais pasaulis jieskos taikos. Mes lietuviai nieko daugiau netroksime, tik kad šie metai nestu pasauliui tokią taiką, dėl kurios buvo kariauta, dirbta ir aukotasi, o buvo kariauta, dirbta ir aukotasi ne už ką kitą, tik už skelbtas Keturias Laisves ir Atlanto Charterį.

- - - - -

Sukurti pasaulinę taiką, šiuo bent laiku, daugiausiai rūpinasi "3" didieji. Jie šale geriamų tosty už vieni kitų sveikatą, pasiraso daug sutarčių ir įvairių "agrymentų". Jie, vieni kitiems atiduoda ir pasiima kas jiems tik reikalinga. Visur, kur tik galima, Atlanto Charakteris ir Keturios Laisvės taikomos tiktai didiesiems. Tai taip bent atrodo pasaliniam stebėtojui.

Vienok, ši didžioji drama, gali būt ir kitaip suprasta. Diplomatiškos keliai yra sukti ir neaiškūs. Kadaise Stalinas Vilnių atidavė Lietuvai, bet už tai... prarijo visą Lietuvą. Stalinas atliko tada tikrai diplomatiskai.

Demokratijos turi savo diplomatus. Tie diplomatai Staliną jau turi Amerikos kiseniuje, bet jiems to negana, jie nori tureti jį savo terboje. Ir tada, kurioje baloje norės jį sušlapint, jį ir kiš.

Mes pilniausiai manome, kad Amerika ir Anglija savo prižadus ištiesės ir su rusiškuoju agresorium, laikui atejus, bus apsidirbta.

1945 metai žmonijos istorijoje bus ir tuo reikšmingi, kad Kanados, Amerikos ir Anglijos mokslininkai atrado naują begalinę iegą vadinama - Atomu. Atomines bombos, kurios jau yra išbandytos ant japonų skuros, yra didžiai bledingas padaras. Zinovai sako, kad jeigu kiltų karas su Rusija, tai pilnai užtektu 500 bombų ir Stalino viespatija būtų visai nusluota.

Stalinas dėl to turi daug striokų ir jis žino, kad jei tektu jam paragauti tos naujosios iegos, tai jo usai nusviltu ir giliausiuose Kremlių sklepuose. Kad viso to issisaugojus, komunistai patys megina pasigauti Atomo paslaptį. Jie nori išvilioti ją iš atradejų rankų.

Kad Atomo paslaptis būtų lengviau išgauti, bolševikai štai ką sugalvojo: Rusija pasigamino bombą, kuri yra daug sykių stipresnė už anksciau mineta Atomo bombą. Tai taip skelbia jų propaganda.

Šią paskutiniąją bolševikų propagandos anti, kaip pats Trumanas ir kiti aukstieji žmones pavadino tik paprastu muilo burbulu.

Kad rusas yra prastas išradėjas, tą visi gerai žino. Iš rusų tautos nėra iseję nei vieno reikšmingesnio atradimo jų visoje istorijoje. Geriausiai, tai mes lietuviai apie tai galim paliūditi, nes mums daug metu teko ruskio barzdas matyti ir patirti jų ismintį. Pavyzdžiu galim paimti ir tą, nors rusai turejo daug ir gana prityrusių kumelvagių, bet lietuvio nukaltu nuo arklio kojos geležinių pancių, vistiek neatrado kaip atrakinti. Jei piuklą turejo vagis gera, tai nupelavodavo, o jei ne, tai burliokas ir palikdavo ramybeje kumelaitę.

Duok ruskiui akmenį, tai jis suskaldys, bet apie Atomo suskaldymą ir gavimą iš jo iegos, tai taip toli, kaip toli Stalinas nuo saulės.

Tarpe daugelio karo nusikaltėlių, kurie jau yra iškarti ar kitaip nugalabiti randasi ir Joyce arba kaip jis pats save vadinosi "Lord Haw Haw". Jam buvo kilpa užnerta Anglijoje, kuria užsipilne ištikimai tarnaudamas Hitleriui, pats būdamas anglų tautybės.

Lordas Haw Haw per keturius metus, už 60 dolerių į savaitę pludo ir biauurojo visokiais žodžiais savo gimtinę kraštą per nacių radiją ir garbino Hitlerį. Jis taip pat, kaip mūsų lietuviški bolševikai per "Liaudies Balsa" plusta savo gimtinę kraštą ir tą šalį, kurioje laimingai gyvena, o garbina kruviną diktatorių, gyvenanti Carų Kremliuose.

Laikraštis "Quebec Chronicle - Telegraph" apie Lordo Haw Haw pakarimą, tai ką sako: "Šioji byla yra pirmutinė, kad už panasų prasižengimą žmogus yra sunciamas ant kartuvių, bet taipgi yra ir pirmutinė pastaba visiems tiems susilaukti panasaus likimo, kurie gyvendami šioje ar kitoje salyje dirbs svetimos valstybės naudai".

Komunistai turėtų gerai išitėmiti, ką tai reiškia Lordo Haw Haw pakabinimas ant sakos. Tai buvo tikras jų brolis.

Šiandiena daugelis stebisi, kodėl didžiųjų valstybių viršūnės vengia užsiminti apie Pabalčio kraštus. Tas daugiausiai rūpi tų kraštų gyventojams ir kurių tarpą įeiname ir mes lietuviai.

Vienok, matamai tas labai rūpi ir patiems pavergėjams t.y. bolševikams. Kad patirti žmonių opinią, Naujų Metų laikotarpy bolševikiška propaganda Amerikoje paleido žinią, buk J.A.V. šiais metais pripažins Pabalčio kraštus Stalinui.

Į šia propagandos bangą atsakė pats Washingtonas aiškiai pabrėždamas, kad tokiai propagandai nėra jokio pagrindo ir Amerika nepripažino ir nepripažins Stalinui mineto grobio.

Mums dirbant ir kovojant už mūsų tautos reikalus, būkime tikri, kad rusiškojo imperializmo purvini batai netryps ilgai Lietuvos žemeles. Su Amerikos ir Britanijos pagalba Lietuva atgaus laisvę ir Nepriklausomybę.

ŽINIOS IŠ PAVERGOTOS TĖVYNĖS

(ŽINIOS GAUTOS PER L.A.I.C.)

LIETUVOS UKININKŲ NEŽMONIŠKA EKSPLOATACIJA.

Maskvos laikraštis "Pravda" (Nr. 239) praneša, kad iki p.m. spalio mėn. 1 dienos iš Vilniaus apskr. ūkininkų jau buvo išreikalauta 65% jiems skirtų grūdų duoklių. Ūkininkai spaudžiami visame Pabaltijy. Laikrascio "Izviestija" korespondentas praneša iš Rygos, kad Latvijos ūkininkų galvose gimstančios naujos mintys apie sovietų valstybes "neaprepiama jėga". Girdi, jie dabar "be pertraukos aprūpiną raudonąją armiją" grūdais. Ūkininkai, kurie savo javų nesą dar iškulę, skolinasi iš kitų ir skuba savo duokles atiduoti ...

Nelaimingųjų ūkininkų skunotumas visai suprantamas: duoklių nepristacių, atsidursi koncentracijos stovykloje!

- - - - -

LIETUVOS MIŠKUS VEŽA Į RUSIJĄ.

Ko naciai neišvežė į Vokietiją, dabar bolševikai gabenasi į Rusiją: tas ypač liečia Lietuvos miškus. "Izviestija" Nr. 239 pirmame puslapyje praneša, kad vien trečiame šių metų ketvirtyje Lietuvos miškuose buvo prigaminta daugiau, kaip 60 tūkstančių kubinių metrų ramsciu kasykloms. Vietiniai bolševikai, okupantų skatinami taip vykdo Lietuvos miškų naikinimą, kad Maskvos planą išpildė visu 112%.

Dešimtys tūkstančių kubinių metrų ramsciu (kubinis metras lygus 1.3 kubiniams ydams) jau pristatyta į geležkelių stotis ir gabenama į Donbaso kasyklas.

Tokiu tempu einant, iš Lietuvos miškų, greitai laiku tikrai nieko neliks.

- - - - -

SUNAIKINO NEŽINOMOJO KAREIVIO KAPA KAUNE.

Kaip praneša Vilniaus radio, kiekvieno lietuvių širdžiai brangus Nežinomojo Kareivio kapas ir Laisvės Stovykla Karo muziejaus sodnelyje Kaune, okupanto įsakymu, liko sunaikinti.

- - - - -

PAMINKLAS RAUDONOSIOS ARMIJOS KAPUOSE VILNIUJE.

Vilniaus Antakalnio kapinėse yra atskirta speciali dalis, kur palaidoti Raudonosios Armijos kariai, žuvę ties Vilniumi. Pereitą rudenį ten pastatytas juodo granito paminklas.

Okupanto patvarkymu, nežinomo kareivio kapas išardomas, Lietuvos Laisvės paminklai griunami, o jų vieton statomi paminklai svetimų atejų aukoms pagerbti...

- - - - -

BOLŠEVIKŲ CENSURA LIETUVOJE.

Ant kiek bolševikų cenzūra siaučia Lietuvoje, galima spręsti iš to, kad po pirmojo bolševikmečio, Lietuvos sukilėliai centrinei pašto įstaigoj Kaune rado sulaikytų, į užsienį skirtų laišku net astuoniolika simtų.

- - - - -

KOMJAUNUOLIAI PADEDA APIPLEŠTI LIETUVOS ŪKININKUS.

Iš Maskvos šaltinių paeinančiomis informacijomis Lietuvos valsčiuose komjaunimas ir komunistų tarybinis aktyvas padeda išieskoti revizicijas iš Lietuvos ūkininkų. Tam tikslui jie susimeta į vadinamą "raudonosios prievolės gurguolę".

- - - - -

LIETUVOS MENININKAI RAUDONAJAI ARMIJAI GARSINTI.

"Izviestija" Nr. 223 išidėjo pranešimą iš Vilniaus, kad lietuvių menininkų grupė, Mikenos vadovaujama, gamina paminklą raudonosios armijos karių, žuvusių ties Karaliaučiumi pagerbiui. Drauge su Mikenu dirba skulptoriai Pundzius, Vaišvada ir Jakimavizius. Bus pagamintas aukštas obeliskas, kuriame bus įskalti raudonosios armijos kovų vaizdai, žymesnių raudonarmiečių paveikslai ir kiti ornamentai.

- - - - -

BOLŠEVIKAI PRADĖJO STUDENTŲ KARINĮ APMOKYMĄ.

"Izviestija" Nr. 222 praneša, kad Rusijos švietimo komisarijetas išleido įsakymą sustiprinti studentų karinį paruošimą. Aukštųjų mokyklų rektoriams ir vedėjams įsakyta pakviesti specialistus ir rūpestingai pravesti karinį apmokymą. Suprantama, kad Rusijai kaskart aiškiau kryptant į carų imperialistinę politiką, svarbu turėti žymesnę karinę jėgą.

- - - - -

APIE PINIGŲ VERTE LIETUVOJE.

Kaikurios firmos, kaip American Express Company, jau priima pinigus persiusti į Lietuvą. Perlaidos eina per Maskvą; kabeliu duodamas pranešimas į Maskvą, o iš ten per Sovietų įstaigas persiunčiami pinigai į Lietuvą. Šią vasarą viena Chicagos lietuvių pasiuntė savo giminėms į Lietuvą 20 dolerių. Po trejetos mėnesių gavo iš jų laiską, kuriame rasoma: "Brangiausia sesute, mes labai dėkojame tau už tavo rūpestį apie mus. Mes suprantam tavo pastangas padėti, bet mums niekas neiseina; tavo pagalba tik verta du svaru sviesto, todėl reikalauk pinigų atgal, sau". Toliau jie praso geriaus atsiųsti drabužių. Taigi - už 20 dolerių Lietuvoje tegalima nusipirkti tik du svaru sviesto

- - - - -

OKUPANTO SIAUTIMAS LIETUVOJE.

Kaip matyti iš Maskvos pranešimo, raudonasis karinis tribunolas Gruzdziuose pasmerko Vilių Juozą, Kosto sūnų, ištremti katorgos darbams 15 metų. Keletas nuteista susaudyti. Teisiams buvo už ginkluotą pasipriešinimą prieš okupantų siautėjimą Lietuvoje..

- - - - -

SOCIALISTINIS LENKTYNIAVIMAS BADUI IŠVENGTI.

Maskvos propagandos aparatas išsijiuosęs dirba iš nelaimingų sovietų okupacijon patekusių ūkininkų išspausti galimai daugiau grūdų.

Maskvos propaganda tolydžiui linksnioja ir Lietuvos ūkininkus, kartais juos kviesdama tvirti vadinamas "raudonas gurguoles", kartais juos statydama pavyzdžiui kitiems.

Taip Izviestijų 229 No. ryškioje vietoje skelbiama esą Lietuvos ūkininkai pristatę "simtus tonų grūdų". Girdi, Vilniaus apskritis duoklių pristatymo pirmauja... Suprask, ir jus, kiti sekite jų pavyzdį...

Skatinimo propaganda tiek toli nuėjo, kad Maskvos oficialus dargi rado savo dienrastyje vietos paminėti du Antazaves valsč., Zarasų apskrities ūkininkus, kurie, termino nelaukdami, girdi, patys pristatė jiems skirtas normas. Visas tos Maskvos propagandinio aparato draskymasis ir spaudimas į ūkininkų parodo, kad Sovietų Rusijoje dalykai su mityba stovi nekaip.

- - - - -

PABALČIO MOKSLEIVIJA ATIMAMA IŠ TĖVŲ GLOBOS.

Norėdami vaikus išimti išpatriotinės tėvų įtakos, bolševikai, kaikiuriuose užimtuose kraštuose, net pradžios mokyklų mokinius apgyvendina bendrabuciuose, kur daug kreipiamą dėmesio į komunistinį jaunųjų formavimą. "Pravda" Nr. 238 praneša, kad Latvijoje jau įsteigta 1,200 tokių bendrabučių. Vaikai tik sekmadieniais paleidžiami pas tėvus. Raudonosios armijos karių vaikai tuose internatuose gauna valgi, nemokamai.

Tokių bendrabučių tikslas yra dvejopas: pagreitintas rusinimas ir komunistinis auklėjimas.

- - - - -

AUDINIŲ FABRIKAS PANEVĖŽY.

Daugeli Lietuvos fabrikų įrengimų bolševikai išgabeno į Sovietų Sąjungą. Tik negausi dalis Lietuvos fabrikų veikia. Panevėžyje, kaip praneša "Pravda" Nr. 237, pradėjo veikti drėbės ir vatos fabrikas "Nevezys". Nera abejonės, kad kaip ir kitų Lietuvos fabrikų, taip ir šio gamyba bus pirmoji eilėje nukreipta į tenkinimą okupacinės raudonosios armijos reikalių. Lietuvos žmonės iš tos gamybos mažai paguodos teturės.

- - - - -

APIE VEŽAMUS IŠ VOKIETIJOS Į RUSIJĄ ŽMONES.

"Pravda" Nr. 237 praneša, kad repatriacijos reikalus tvarkyti pavesta raudonosios armijos kariams, kurių šiam reikalui paskirta daugiau kaip 10,000. Per metus sovietai iš Vokietijos atsiėmė 5,236,130 žmonių. "Pravda" raso, kad daug tukstancių ir Baltijos kraštų žmonių iš Vokietijos parsigabenta. Jų 27,000 dirba pramonėje, o 30,000 - žemės ūkyje. Kiek iš jų išvežta į tolimus sovietų kraštus, "Pravda" neraso, tačiau, iš kitų šaltinių žinome, kad tokių procentas labai didelis.

Tie repatrijuojami baisiai išalkę, stokoja drabužių, bet bolševikai jiems pirmon eilėn bruka propogandinę literatūrą. Gražinamiesiems iš Vokietijos kasdien skiriama 215,000 laikraščių egzempliorių, daugiau sia iš centro (Maskvos). Jiems jau išdalyta daugiau kaip 800,000 egzempliorių politinės literatūros ir be to - virs 600,000 propogandinių brosiūrų. Jiems laikyta 78,000 propagandinių paskaitų ir su jais pravesta daugiau kaip 360,000 propagandinių pasikalbėjimų. Iš to visko matyti, koks didelis bolševikų susirūpinimas nors kiek užtrinti tą išpuolį, koki iš Rusijos išvežtieji žmonės gavo vadinamuose kapitalistiniuose kraštuose, kur gyvenimo lygmuo nepalyginamai aukštesnis, negu sovietų rojuje.

- - - - -

MUZIKOS MOKYKLOS LIETUVOJE.

Nuo senovės žinoma, kad žmonės daugiausiai guodi duonos ir pramogų (panem et circenses!). Savo nevykusioj komunistinio ūkio sistemoj bolševikai žmonių aprūpinti duona negal. Už tat, stengiasi, kad netrukėtų pramogų. Tarp tokių galima suminėti "Pravdos" Nr. 237 aprašomas muzikos mokyklas Lietuvoje. Dabar Lietuvoje veikiančios dvi valstybinės konservatorijos ir keletas muzikos mokyklų. Vilniaus valstybinėj konservatorijoj mokslas eina penkiuose skyriuose: fortepijono-vargonų, vokalinio meno, orkestro, teoretinio-kompozicijos ir chorų dirigentų. Konservatoriją lanko 180 studentų. Prie konservatorijos yra ir muzikos mokykla.

VERTA PASISKAITYTI!

Čia talpiname, nors ilgoka, bet gana idomų laišką, kuri parašė vienam mūsų bendradarbiui jo brolis, buvęs Lietuvos teismo teisėjas, o dabar atsidūręs amerikiečių zonoje, Vokietijoje, kaip pabėgėlis nuo bolševikisko siaubo.

Red.

Malonūs Stasiuk!

Atsisėsk minkštai į fotelį, pasiimk gerą, gerą havanišką cigarą ir tik tada pradėk skaityti šį laišką: cigarą surūkysi, nuobodulį išvaikysi, bet šio laiško vis dar neperskaitysi. Tad pradėdu.

Kaip jau žinai, mes visi laimingai pergyvenome pirmąją bolševikų okupaciją. Nors vienerius metus jie ten viespatavo, tačiau visa tauta dėjavo, raudėjo, drebėjo ir kentėjo. Visi buvome ištikini, kad greit bus karas su bolševikais ir kad Lietuva bus per kelias dienas išliuosuota ir vėl atgaus laisvę ir nepriklausomybę. Neišsivaizdini visų džiaugsmo, kai Desimtinio ryta (1941-6-22) pasigirdo pirmieji patrankų ir granatų suviai: vieni iš džiaugsmo meldėsi, kiti verkė, tretį bučiavosi, sveikinosi... Gi kai sekancia diena per Kauno radiją užgirdome "Lietuva Tėvyne mūsų"... neatsirado nei vieno, kuris neverktų iš džiaugsmo: juk tai sapnas, svajonė, gal apgavimas... Už minutes girdime, kad Kaunas laisvas ir visa Lietuva skelbiama nepriklausoma. Ir tikrai ilgu mėnesiu svajonė, virto realybe... Sudaryta laikina vyriausybė, atkuriamos visos lietuviškos įstaigos, senieji tarnautojai pradėjo savo darbą ir niekas negalėjo išivaizduoti, kad vokiečiai nelaikis savo žodžio ir neleis atkurti nepriklausomybę Lietuvai, o tuoj labiau niekas netikėjo, kad kuomet galės sugrįžti bolševikai. As išsislapstęs dešimts mėnesių po daržinės, po krumus, po jaujas, tuoj vėl grįžau Kaunan ir pradėjau teisėjauti. Lietuviški teismai tęsėsi visus tris okupacijos metus, taipgi mokyklos veikė senovisku tempu. Vokiečiai tik sėdėjo ekonominėse organizacijose ir sėdėjo valdžios virsūnėse, gi visi žemesnieji valdininkai buvo lietuviai, todėl ir ta okupacija nesijaute taip sunki.

Vokiečiai algas mokėjo labai juokingai mažas, sakysiu aš gaudavau 300 markių. Maistas būdavo pagal korteles, bet ir to tiek mažai, kad visi valdininkai gyveno maista gaudami iš kaimų ten gyvenančių gimi- nių ar pažystamų. Pagal korteles beveik nieko negaudovome, o perkant iš perkupčių viskas būdavo labai brangu. Sakysiu, sviesto klgr. 40-50 markių, kvietinių miltų klgr. 10m. Ūkininkai turėjo duoti nemazas duokles, bet kadangi buvo savi seniūnai, viršaičiai ir policija, tai niekas per daug nekontraliavo ir visi galėjo pragyventi. Pavyzdžiui reikėjo duoti pieną nuo karvių skaičiaus, tai ūkininkai vietoj 8-6 karvių užsirašydavo 2-4, tai tas prievales lengvai ispildydavo. Nuo kiekvienos vistingos reikėjo duoti po 50 kiaušinių į metus, tai vietoj laikomų 30-40 vistingų užrašydavo 8-10, - vėl lengvai prievolę atlikdavo. Nieko negalima buvo iš krautuvų nusipirkti: nė rūbų, nė batų ir net nė degtukų. Gal pamanyti jog dėl to, kad Pakruojui nebuvo nė Celkes ar Urices, ne: vokiečiai jokių prekių mūsų žmonėms neduodavo. Jei ką žmonės išigydavo, tai slapta ūkininkai mainydami į sviestą, kiaušinius, lasinius ir t.t. Prisiminus Celkę tenka pasakyti, kad ne tik Pakruojui nebebuvo likę jokio žydėlio, bet ir visoje Lietuvoje. Atėję vokiečiai už kokių 3 savaitių visus žydus iš mažesnių miestelių suvarė į didesnius, o ten apgyvendino atskirose gatvėse, uždraudę jiems visai rodytis, isakę prie krutinės ir nugaros prisisiuti geltonas sesia- kam- pes Dovidio žvaigzdes. Paskiau pradėjo išvesti į pamiskes ir višai saudyti. Pakruojui visi žydai susaudyti Morkakalny t.y. tame miskely, kuris yra prie vieškelio Pakruojis-Klovainiai. Šaudė visus ir suau- gusius ir senius ir moteris ir vaikus. Sakysim Panevežy susaudė apie 5,000 žydų. Kaune ir Šauliuose buvo įrengti tam tikri getai ir ten per visą laiką išbuvo kaip kalejime keliolika tūkstančių žydų (Kaune 12,000, Šauliuose 5,000), o artinantis bolševikams dalis buvo dar susaudyta, o dalis išvesta Vokietijon. Ir pasitaikyk taip, kad žydai buvo atvesti į Mulsdorfa ir dabar amerikiečiams užėjus teko kelius Šaulių žydus susitikti ir pasikalbeti.

Kaip jau ten buvo, kaip bebuvo, bet niekas antro syki bolševikų nelaukė Lietuvoje ir niekas nebenorėjo jų matyti. Dėja pernai biržė- lio mėn. bolševikams pradėjus ofensyvą ir ties Vitebsku prasilaus, visa Lietuva pajuto pavojų ir kiekvienas pastatė klausymą kas daryti? Man klausymas buvo aiškus, kad antrą kartą po bolševikais nebepaliksim. (Kelias eilutes praleidžiam, nes minimos pavardės. Red.)

Pernai birželio mėnesio pabaigoje, kaip paprastai, rengėmės teisė- jai atostogoms, bet kaip minėjau bolševikų prasiveržimas ir artinima- sis prie Minsko ir Vilniaus mus visus labai sukrete. Atėjo liepos mėn. 7 d. mano paskutinis teismo posėdis, paskutinį kartą skelbiame sprendimus "Lietuvos Respublikos" vardu... Visi teisėjai nutarėme begti, nežiurint sunkiausių pragyvenimo sąlygų, nežiurint juodžiausio darbo, bet, jau sakom, tiems nieksams, kraugeriams, žmonijos priešams netarnausim. Palikęs savo draugus teisėjus aš Šiaulius apleidau lie- pos 8 dieną. Ten palikau savo daug daiktų: baldus, daug rūbų ir kas brangiausia biblioteką iš apie 3,000 tomų. Išvaziavau paskutinį sykį aplankyti savo mylimus J.K.U. (Pavardės. Red.) Kelionė irgi nepapras- ta: iš Šiaulių gyventojai bėga masiniai, stotis pilniausia, sunku pra- eiti, prasigrusti ir vaziavimas nebenormalus: vietoj, paprastai, vie- nos valandos iki Šukionių, vaziavom 10 valandų ir tai ant vagonų stogų tiek daug žmonių bėgo iš miestų į kaimus ieskodami saugesnių vietų.

Ir tą syki buvo šeštadienio popietis, kai aš atvažiuavau iki Šukionių. Ir tą sykiėjau gerai žinomu ir pramintu takeliu, bet jau labai neramus, susijaudinęs ir širdis diktavo, kad jau paskutini syki, kad greit jau ten nebevaiksciošiu ir gal niekadės nebematysiu. Ir mano neapsiriktą... Jie visi nusiminę, visi klausinėja ką jie turi daryti artinantis bolševikams. Sunki buvo mano padėtis. Jų visiskai gasdinti nenorėjau, bet pats aiškiai mačiau labai liudną visos Lietuvos ir saviskių ateitį. Jie buvo jau nutarę niekur nevaziuoti, juk kur gali judėti su vaikais... viską palikti!... O gal dar bolševikai neateis... jeigu jau žūti, tai teviške, kam važiuoti badauti svetur. Sunku buvo patarti ar įkalbėti, nes tokiais atvejais geriausia tegul kiekvienas apsisprendžia, tada nėra pagrindo kitų kaltinti.

Kita dieną išvažiuavau užsėdęs ant dyračio į tėviškę. Niekados neužmiršiu, kai grazu buvo tą vakarą tėviškeje. O as siltas malonus, pievos kvepia, vasarojus žaliuoja, rugiai pribrendę sviruoja, sodas jau didelis gražiai įrengtas ir jame gegute kukuoja. Po sodą gražus takeliai nuzvyruoti, pakrasciais akmeneliai baltuoja, o as su tetusiu, antanuku ir broliene visi vaiksciojame jame. Rodos gyvenk ir norėk gyventi... Bet kur tau... visus kankina tamsi ateitis.

Dar syki apėjome sodą lyg atsisveikindami; apžiūrėjau biūteles, kurios ilsejosios po sunkios dienos darbo ir tuo pačiu metu pamaciau atvažiuojant per pievas S. su dukrele Onute. Jos labai ankstyvos, nes nori greičiaus pasiekti U. Greit atsisveikinu su gražiausiu zvilgsniu su mielaiais K., tetusiui pasakiau sudiev, jis mus dar palydi ant kiemo, bet nemanau, kad tai paskutinį kartą, ir dviem padvodom išvažiuome. (Toliaus aprasoma liudna kelione pas brolių kunigą, kuria dėl vietos stokos aplankiame. Red.)

Po trijų valandų kelionės pasiekiamo S. Brolis baisiai nusiminęs, išsiblaškęs, jam dar sunkiau bėgti ir palikti nelaimėje tuos, su kuriais 5 metus gyveno, jiems dirbo, dėl jų rupinosi... Bet gyvybės instinktas viską nugali, o nuo mano įkalbėjimų nepajegia atsiginti, todėl ant greitųjų rengiasi. Pasiima ant greitųjų pora cėmodanų daiktų, dėžę lasinių, susikrauname į mažą vezimelį ir sudiev S., sudiev jus gerieji žmonės, sudiev numylėta bažnytėlė... Kaip sunku ir nejauku skirtis! Kiek mažai žmogui tereikia, paliekam visą turtelį, visas sutaupas, dėl kurių tiek dirbta, vargta, rupin-tasi. (Toliaus smulkiai aprasoma sunki ir pavojinga kelione į vakarų vokietiją. Red.)

Vokietijoje mano draugas gauna girininko darbą, tai ir aš gaunu prie jo darbo. Padirbėjęs ten kiek laiko metu ir išvažiuoju į Muh-dorfą, mat jau čia buvo daugiau apsigyvenusių lietuvių. Susirandu kambariuką privačiai geroj seimoj ir pradėdu jieskoti darbo. Mat be darbo neduoda maisto kortelių, nėra ką valgyti. Mat tas darbas nes-varbu, svarbiau kad jau norių dirbti ir tuo pačiu kartu gaunu maisto korteles. Pradėdu dirbti rąstinej, bet ne teismo, o kalejimo. Darbo nedaug ir sugyvenanu su virsininkais. Viskas būtų neblogai, bet a-teina mano vardinės. Manęs ir kitų pasveikinti atskrenda amerikiečiai ir pradėda mėtiti "margučiais". Tas pragaras tęsesi 3 valandas.

Viena bomba krenta į tą namą po kuriuo aš buvau sklepe. Jau maniau atėjo paskutinė minutė. Viena bomba krito į kleboniją, kurioje buvo brolis. Nesužeidė, neužgriuvo. Bet po to pasijutome lyg naujai atgimę. Po to būdavo kasdiena po 2-3 oro pavojai ir daugybės orlaivių praskrisdavo. Mes išbauginči begdayome iš miesto į laukus. Sugriovė ir kalėjimą, nustojau aš darbo. Atėjo ir Hitlerio gaburtstagas - vėl iš naujo puolimai, bet aš tuo kartu buvau užmiestyje viename gerame sklepe. Priartėjus frontui apsigyvenome pas vieną ukininką daržinėje ir ten begyvenant atvaziavo amerikiečių tankai.

Maista iš amerikiečių gauname patenkinanti. Mus aprupina Jums žinoma UNRRA tik bėda su rubais ir avalyne, ju beveik negauname. Jokio darbo nedarbame ir mus niekas nevercia dirbti. Amerikiečiai per daug švelniai elgiasi su vokiečiais. Jie nejaučia jokios okupacijos.

Pasiilgome tėvynės, o ypač mus kankina rytojus. Pasibaigė įvairios "3" konferencijos, bet apie mus nei puses žodelio. Mes taip bijome bolševikų, kad kiekvienam savo adresu neduodame, nes jeigu sužinos kas yra pabėgęs, tai tikrai nukentes giminės ir pazystami Lietuvoje. Tai buk geras, niekam nesakyk ir vjesai neskelbk kas yra pabėgęs Vokietijon, tuo tikrai pakęksi vargsams Lietuvoje. Pasakyk tą ir kitiems. (Pabaiga šio laiško aplenkiamė, kuri yra daugiau asmenisko pobudžio. Red.)

L I E T U V O S K A N K I N I O L A I Š K A S

Talpiname laiško ištraukas, kurios yra visiems įdomu paskaityti ir susipazinti, kiek kancijų teko išgyventi tiems, kurie atsisake tarnauti Hitlerio gaujai ir už tai tiktai, buvo nežmoniskai tererizuojami.

Šį laišką prisiuntė mums vienas lietuvių visuomenės darbuotojas, kuris du metu išgyveno baisiajame Stutthofio lageryje ir po to buvo pakliuvęs į bolševikų nagus, o dabar stebuklingu būdu išvestas į vakarų Vokietiją, kurią valdo amerikiečiai.

Laiške sakoma:

- Nuo lapkričio 1-jo esu vakarų Vokietijoje. Nuo kovo iki spalio buvau Lenkijoje. Geras Dievas išvedė iš nelaisvės žemės - nelauktu būdu. Po dviejų metų kancijų koncentracijos lageryje, kovo 12 dieną išėjau į laisvę. Pusantrų metų turejau zaisdą plačiuose, bet išėjus į laisvę ji užgijo. Šiaip, jauciuosi palyginti neblogai. Taciau tikiuosi porai menesių atsigulti į ligoninę. Rupinasi tuo Liet. Raudonasis Kryžius. Tuo tarpu lankau draugus legeriuose - tuos, kurie varge man daug padėjo. Ta proga esu padaręs keliatą pranesimų apie mūsų išgyvenimus Stutthofe. Žmonės jaudinasi iki asarų, bet atpasakoti viso to baisumo nėra galima. Ziaurumai, kuriuos teko išgyventi,

prasoksta žmogaus vaizduotė. Istorija dar nežinojo iki šiol tokio žmogaus paniekimo, koki išgalvojo nacizmas. Dabar, kai visa tai praėjo, patys imi netikėti, kad tai pačiam teko išgyventi... Ir vis dėl to tos ziauriausios mokyklos nesigailiu. Ismokau pažinti gyvenimą iki pragaro gelmių ir nematyto herojiskumo. Visos mokyklos nublanks-ta prieš legerių gyvenimą.

Beje, Jums tur but nežinoma, kad pirmąjį kartą Vokietijoje išgyvenau du metus ir į Lietuvą grįžau 1942 m. rugpiučio mėn. Dirbau ir toliau Teologijos fakultete, bet po 7 mėn., t.y. kovo 16 d. 1943 met. vokiečiai areštavo kartu su 45 ir sugrūdavo visus į Stutthofa kacetą. Ten mirė iš to skaičiaus 11-ka, kiti išėjo palaušta sveikata.

Apie Lietuvoje likusius namiškius nieko nežinau. Iki 1944 met. gegužės mėn. susirasinėjau ir gaudavau iš jų paketelius. Paskiau visi rysiai nutruko.

AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESO ATGARSIAI.

Lietuvių tautos Himno vienas posmas sako:

"Tegul meilė Lietuvos dega mūsų širdyse,"
"Vardan tos Lietuvos, vienybė tezydi."

Taigi Lietuvos meilės vedami Jos sūnūs ir dukros iš plačios Amerikos ir Kanados suvažiavo į Chicago aptarti kentancios Lietuvos reikalus. Iš netoli tukstancio delegatų, buvo gana margas svietelis, kaip profesijom, taip minčių susiskirstymu. Ten daugelis dvasiškių, ten "Maikio tėvas" Mikelsonas, "Naujienų" redaktorius Grigaitis, "Draugo" redaktorius Šimutis, "Sandaros" redaktorius Vaidyla ir daugybės kitų žymių žmonių ir vardan lietuvių tautos labo, triju dienu laikotarpyje zydejo vienybė. Toji vienybė, kuri šiuom kritingu momentu mūsų Tėvynei Lietuvai ytin yra reikalinga. Kuomet, gal daugiau kaip trečdalis mūsų tautos yra išblaskyta po Azijos ir Europos laukus, o tukstanciai paguldė galvas. Todėl, šitas taip svarbus ir kritiskas momentas sucemontavo lietuvių visuomenę dirbti kilniam tikslui, Lietuvos islaisvinimui. Tai gražus ir kilnus darbas.

Šis vieningas ir kilnus lietuvių suvažiavimas priminė pasauliui, kad lietuviai tauta nieko daugiau nenori, kaip tik laisvės - laisvės savo krastui ir žmonėms.

Einant žūtbutinei kovai su ruduoju fašizmu ir buvo mestas obalsis: Laisvė visoms tautoms didelėms ir mažoms. Šis obalsis buvo įrašytas į Atlanto charterį, po kuriuo pasirase visos su Alijantais kariaujancios valstybės, kurių tarpe ir sovietų Rusija. Šiandiena Vakarinei Europoj tas yra pilnai įgyvendinta net maziuke vlastyjele Luksenburgas turi pilną savivaldą.

Visai kas kita tose valstybėse, kurias okupavo raudonoji armija. I šį tarpą įeina ir mūsų kraštas Lietuva. Ten nepripazįstama joki savivalda, ten nėra jokios laisvės. Ten slegia raudonojo fasizmo ziaurioji letena, o Atlanto carteris sumintas po kojom.

Taigi, gyvenantieji šiame laisvame kontinente tų tautų žmonės ir šaukiasi į pasaulio opiniją, reikalaudami pavergtoms tautoms tos laisvės, dėl kurios buvo paguldyta milijonai gyvasčių. To dėlei ir lietuvių organizacijų įgaliotiniai suvaziavo Chicagoj išnešti protestų mūsų Tėvynės okupantams, kurie sulauze Lietuvai duotus prisizadejimus garantuojancius nepriklausomybę ir pamynė Atlanto carterio desnius.

Šis lietuvių išeivijos mestas obalsis rado atgarsio visame pasaulyje. Tą paliudija gausybės sveikinimu iš įvairių pasaulio kraštų, kuriu tarpe buvo daugelis garsių žmonių. Šis Kongresas išgirdo balša Lietuvos žmonių saukianciu pagalbos: "Broliai Amerikos lietuviai gelbekite! Žukovo armijos budeliai baigia naikinti kraštą. Parvaziavę rasite tik tai dykumą." Balšas mūsų brolių saukiančių pagalbos Kongreso dalyvių suvilgė akis asaromis. Tai skaudi tikrovė.

Skaudu prisiminti, kad akyvaizdoje tų visų skriaudų daromu mūsų tautai, lietuviski maskoliai susirinkę Pittsburghe, laizė kruvinas rankas Lietuvos budelių. Tų sliužių tarpe buvo ir du kanadiečiai. Tai Z. Janauskas iš Toronto ir J. Lėsevičius iš Montrealo, kurių tik pavardės lietuviškos, o sirdys rusiskos.

- P. Liaukevičius. -

KAIP LIETUVOJE TAIP IR JUGOSLAVIJOJE.

Prieš akis turime straipsnį - "Terrorism Rages in Yugoslavia". Pasirodo, kad ir komunistų okupuotoje Jugoslavijoje padėtis nėra geresnė. Ir ten Maskvos snipas sėdi ant snipo, ir ten tautiniai susipratę elementas buvo priverstas pasitraukti į požemį.

Tie patys palaidų raudonarmiečių plėšikavimo vaizdai, bendra suirute, chaosas ir vis didėjanti žmonių mizerija...

Patrijotingoji jaunuomenė masiniai eina į partizanus.

Kaip matome, kova už laisvę ir nepriklausomybę verda visur...

TORONTO ZINIOS

IŠ TORONTO SKYRIAUS VEIKIMO

Gruodžio 16 d., įvyko K.L. Tarybos, Toronto Skyriaus, mėnesinis susirinkimas, kuriame du svarbiausi punktai buvo: delegatų į Amerikos Lietuvių Kongresą Chicagoje, raportai ir valdybos rinkimai.

Delegatais buvo J. Yokubynas ir Stasė Batkienė, kuri išdavė ilgesnį rastiską raportą, o Yokubynas tik papildydamas nepalietas vietas - įvykius, kiek trumpesnėj formoj. Abiejų delegatų raportai, buvo savotiškai idomūs ir aiškūs, taip kad klausytojai jautėsi kaip ten buvę.

Į valdybą siais metais išrinkti šie asmenys: J. Yokubynas - pirm., Alf. Augutis - vice-pirm., M. Dervinis - sekret., St. Batkienė - sekret. padėjėja ir Z. Uzemeckienė - izdininkė.

Revizijos Komisijon: O. Kalinauskienė, Alf. Augutis ir A. Batkus.

Rengimo Komisijon: Julia Pilkauskienė, Emilija Beinorienė, Petras Kairys ir Guzauskas.

Organizatorium - Jonas Indrelė.

Korespondentais - A. Batkus ir O. Kalinauskienė.

Tai taip atrodo mūsų pareigūnų sąstatas šiems metams. Mes visi nariai linkime jiems geró pasisekimo, bet taipgi neturime užmiršti, kad mūsų pagelbos ranka, niekuomet nebus atstumta, bet su malonumu priimta. Todėl, bukime atjaučiančiais ir reikalui pasitaikius pagelbėkime jiems, nes tik tuomet jausimės, jog prisidedam prie to kilnaus lietuvisko darbo. Atsiminkime taipgi, kad atsilankymas į susirinkimus, yra labai svarbiu dalyku ir kas tik sveikas - bukime kiekviename.

.

Dar dvi delegates iš A.L. Kongreso, teko girdėt raportuojant, S.L.A. 236 Kuopos susirinkime, gruodžio 9 dieną. Jomis buvo: O. Indreliene ir E. Frenzeliene. Pirmoji, atpasakojo Kongreso eigą plačiai ir išpudingai, o E. Frenzeliene, patvirtino O. Indrelienės raportą, tik patiekdama pastabą dėl praleidimo ar įvykusios klaidos. Iš visų virs minėtų raportų, klausytojai isinėse gražius patyrimus. Gaila kad kitų man neteko girdėt.

TORONTIEČIŲ LIETUVIŲ PARENGIMAI

Šių metų parengimus, pradėjo Šv. Jono pašalpinė dr-ja, surengdama N. Metų sutikimą. Nors tas vakaras ir buvo pradetas praeitais metais, bet keletu valandų sokiai ir baliavojimas N. Metų rytą t.y. po pusianakčio, padarė kaip ir įvadą į šiuos metus.

Jonietės moterys, pagamino labai skanią vakarienę, o vyrai tai su kitokiais gardumeliais svečius vaisino.

Svečių buvo daug ir vakaras buvo linksmas. Reikia manyt, kad ir pelno, draugijai liko.

Sekantis parengimas, buvo sausio 12 dieną, kurį rengė K.L. Tarybos Toronto Skyrius. Šis vakaras buvo tik kaip sokių pramoga, su lengvais užkandžiais ir kava. Rengimo kom. moterys - J. Pilkauskiene ir E. Beinoriene, pagamino skanių užkandžių, kuriais maloniai visus vaisino. Svečių buvo nemažai, bet galėjo būti ir daugiau. Muzikantai netingojo grot, o svečiai linksmi soko. Bendrai paėmus, buvo smagus vakaras. Už jo pasisėkimą, aciū priklauso dar ir siems vyrams: Jonui Samulevičiui, Kiziui ir P. Kairiui. Beje, būčiau pamiršusi savo prisiegą, kuris dirbo prie bilietų.

SVARBUS LAIŠKAS

Neperseniai, Toronte buvo gautas laiškas nuo "The Federation of The Lithuanian Societies" 21, The Oval, Hackney Rd., London E.2. Ši draugija, yra susiorganizavusi, gelbėti Pabalčio pabėgėlius ir iš-tremtuosius.

Apart kit ko, laiške pranešama, jog Belgijoje, randasi 1,774 in- nuoti lietuviai, kurie prieš jų valią, buvo apvilkti vokiečių unifor- momis ir dabar turi kentėti kaip vokiečių belaisviai. Patirta esą kad maziause trečdalis iš internuotų, neturi jokių baltinių ant savęs! Prasoma, kad kanadiečiai, kad ir mažais siuntiniais, pasiųstų jiems drabužių, cigarečių, knygų ir kitą pagelbą. Siūsti galima vienam kuni- gui, kurio adresas žemiau telpa.

L'Abbé Julius Danauskas,
2 Rue Chant d'Oiseau,
Wolume - St. Pierre,
Bruxelles, Belgium.

Šis kunigas, turi teisę ir galimybę, persiūstus daiktus, perduot reikalingiems pagalbos.

Torontiečiai jau sukruto ruošti siuntinius o gal ir Montrealiečiai tą padarys. Kol kas, Belgijon (be specialaus leidimo) galima siūst siuntinius po 11 svarų. Pageidaujama panesiotų drabužių, nes už naujus, reiks maitą moket.

- M.F. Y-nė. -

MONTREALO ŽINIOS

NAUJŲ METŲ SUTIKTUVĖS

Šių metų sutiktuves montrealiečiai turėjo dviejose svetainėse. Vyt. kliūbas laikė savo parengimą nuosavoj svetainėj, o K.L. Sąjunga - bažnytinėj.

Kiek teko patirti, tai kliūbo parengimas buvo skystas ir ar tai per aukstos izangos dėlei ar žymė, kad žmonės pradeda atšalti, to nespręsimė. 200 svečių į Naujų Metų parengimą, tai permazai.

Kalbant apie K.L. Sąjungos parengimą bažnytinėje lietuvių svetainėje, drąsiai galima pasakyti, kad pasizymėjo labai turtingai ne tik svečiais, bet vaisėmis, gražia nuotaika ir visomis gerybėmis, kokių tik galima tikėtis iš panašaus parengimo.

KALĖDINĖS EGLUTĖS VAIKUČIAMS

Per daugelį metų Vyt. Kliubas ruošia vaikučiams eglutės balių. Toks balius įvyko ir šiais metais. Kalėdų diedukui buvo apsirengęs A. Grimaila, o apeigų vedėju – K. Ambrasas.

Vaikučių su savo tėveliais atsilankė gana daug, be kažin kodėl, šių metų Kalėdų diedukas buvo sykstus dėl vaikų, jo maitis visai buvo tuščias. Jei ne kliubietės seimininkės, tai vaikučiai būtų nieko negavę, bet jos vaikučius pavaisino cikuladiniu pienu ir keptomis bulvomis.

Vasario 6 d. bažnytinėje svetainėje įvyko kitas eglutės balius, kuri rengė K. L. Sąjunga. Į šį parengimą taipgi atsilankė daug vaikų su tėveliais. Nors Sąjunga nėra turtinga finansiškai, bet vaikučius užganedino padovanodama daug vertingų žaislų ir geros šaltos ledų koses. Kalėdų dieduką atvaizdavo J. Kuprevičius.

.

K. L. TARYBOS METINIS SUSIRINKIMAS.

Įvyko sausio 20 d. parapijos svetainėje. Dalyvavo gražus būrys lietuviškos visuomenės darbuotojų ir remėjų. Susirinkimas išrinko sekantiems metams valdybą, aptarė 16 vasario minėjimą, kuriam yra kviečiamas vienas iš Amerikos kalbetojas.

Beto buvo aptarta drapanų išsiuntimo reikalas į Europą. Kaip žinoma, buvo kliūčių iš valdžios pusės, dėl kurių drapanos liko iki šiol neišsiųstos, bet visgi, tikimasi, kad greitai laiku toks leidimas bus gautas.

.

BAŽNYTINIS CHORAS

C.K.A.C. radijo stoties yra užkviestas atlikti lietuvišką dainų programą. Choras kvietimą priėmė ir programa atliks 16 vasario 9:45 valanda vakare.

Tikimasi, kad visi montrealiečiai ir plačių apylinkių lietuvių pasistengs sužinoti tikrą laiką, ir pasiklausys gražios lietuviškos programos.

.

SUTUOKTUVĖS

Ivyko gruodžio 29 d., Marijonos Dereškevičiutės su Harold Huges. Jaunieji buvo išvažiavę ant medaus mėnesio.

UŽGIMUSIEJI

- Sausio 6 d. buvo pakrikštytas Peter-Roger vardais, dailus Kulikauskų sūnelis.

- Sausio 19 d. buvo pakrikštyta Marie-Julia-Anna vardais graži Bashaw dukrelė. Ponia yra lietuvė, buvusi J. Dereškevičiutė. Krikšto tėvu Bashaw dukrelės yra klebonas Bobinas.

MILERIAI IŠ VILLE EMARD

Turėjo labai linksmas Kalėdų ir Naujų Metų šventes. Ju namuose atostogoms buvo parvykę du sūnūs Alfonsas ir Vincas, vienas iš laivyno, kitas iš armijos.

Linkime, kad ponio Milėrienės sūnūs greit sugrištų ant visados į namus pas savo mielą motinėlą.

KARIAI IŠ UŽJURIO

Gruodžio 29 d. iš užjurio tarnybos sugryžo šie lietuviai: Albinas Rugienius, Vladas Venskų ir Antanas Lubis.

3 BROLIAI JAU NAMIE

Edvardas, Vitas ir Albinas Levinskai, kurie tarnavo karuomenėje, jau yra atleisti ir džiaugiasi civilinių gyvenimų.

K. VILIMAS.

Montrealiečiams gerai žinomos ponios P. Miller-Juskevičienės tėvelis yra pavojingai susirgęs.

Linkime gerb. K. Vilimui greitai nugalėti ligą ir atgauti sveikatą.

JUOZAS JURKŠA

Randasi į Notre Dame ligoninę ir gydosi iš sunkios ligos.

.. .. .

RUTA KILIMONYTĖ

Kelyje iš mokyklos, buvo staigiai užklupta sunkios aklosios žarnos uždegimo ligos. Skubi operacijos pagalba pavoju prasalino, nors gabioji artiste dar nesijaučia sveika.

Linkime mūsų kolonijos, kilniajai artistei greičiausiai sustiprėti, kad vel galėtų dar 16-tos Vasario minėjime, palinksminti visus šventės dalyvius.

.. .. .

VINCAS MIKALAUSKAS

Sausio 22 d. laimingai sugrižo iš užjūrio kariškos tarnybos, kuri maloniai sutiko jo motinėle ir sesutės. Vincas yra artimas giminietis mūsų administratorės M. Arlauskaitės.

.. .. .

KOVO MĖN. 3 DIENA

Ivyksta Montrealo lietuvių parapijos vakarienė. Su šia vakariene bus pradėtas vėjus, dėl pradėjimo naujos statybos.

Kaip žinoma, parapijiečiai planuoja greitoje ateityje statydintis naują baznyčią.

.. .. .

V I E Š A P A D Ė K A

Noriu tarti nuoširdų padėkos žodį visiems, kurie kuo nors patarnavo laike mano ligos, būnant man ligoninėje. Dėkoju Dr. E. Andriukaiciui už taip rupestingą manęs prižiūrėjimą, kuris per 11 savaicių, beveik kiekviena diena, lankė, parupino geriausią chirurgą, kuris 8 savaiciu laike padarė dvi sunkias operacijas ir išgelbėjo mano gyvybę. Reikia pripazinti, kad Andriukaitis yra dar jaunas daktaras, bet savo profesijoje yra toli pažengęs. Jo patarnavimas yra su visu nuoširdumu, ką leidžia manyti, kad jis ateityje bus garsus daktaras. Tad dar syki ačiu Dr. Andriukaiciui ir chirurgui L.R. Dionne.

Nuosirdžiai dėkoju visiems aukavusiems gėles: Kliubo "Aido" chorui, Fot. Suzanskiui, A. Šmitams, J. Ambrasams, A. Šukienei ir P. Norkeliui iš Rochester N.Y. Nuosirdžiai dėkoju savo geriems draugams, kurie Juozo Kajacko isleistuvėse i Cleveland, Ohio., atjaušdami mane, suaukojo pinigų ir atminčiai nupirko vertingą dovaną. Iš jų daugiausiai dėkoju p. Č. Ziziūnienei ir Z. Ambrasienei, kurios nupirko ir man i teikė dovaną. Nuosirdžiai dėkoju visiems, kaip draugams, taip giminėms, kurių visai nesitikejau, kad turiu tiek daug. Taipgi dėkoju Mr. J. Ylai ir Mrs. O. Vizbarienei už pagarsinimą spaudoje. Dėkoju visiems, kurie prisiuntėte užuojautos atvirutes, su tuo man suteikdami daug malonumo.

Kada žmogų užpuola žiaurioji ligi ir jei tuomet ligoni apleistu draugai-prieteliai, tai, istikruju, liga butų daug sunkesne ir pavojingesne. Sveikas budamas visai ir nepagalvoji, kad staiga pateksi tokian pavojun, kad ta žiaurioji ir niekieno nelauktoji liga tyko tavo išplesti is savųjų tarpų ir kad jų neapleidimas ir užuojauta suteiks tiek daug malonumo. As nors buvau dideliame pavojui, bet deka visu cia suminetų pastangomis, didysis pavojus praėjo. Nors dar esu ligonis, bet jau budamas namuose su savaisiais, jauciuosi visai pusėtinai.

Tat visiems čia išvardintiems, tarius nuosirdžiausia ačiu.

- Norkeliunas -

16 VASARIO, LIETUVIŲ TAUTOS ŠVENTĖ BUS ŠVENČIAMA
MONTREALE 17 VASARIO. LYGIAI 3:30 VALANDA, BAŽNYTINĖJE SVETAINĖJE ĮVYKSTA MASINIS MYTINGAS. BUS ŽYMUS KALBĖTOJAS IŠ AMERIKOS. BUS KONCERTINĖ PROGRAMA IR PO PROGRAMAI MANOMA TURĖTI BENDRA VAKARIENĖ.

LIETUVIAI, NEPAMIRŠKITE ATŠVESTI SAVO TAUTOS ŠVENTE IR VISI, KAIP VIENAS, DALYVAUKITE LIETUVIŲ PARAPIJOS SVETAINĖJE 17 DIENA VASARIO.

K. L. T.

IŠ REDAKCIJOS IR ADMINISTRACIJOS PASTOGĖS.KAS KĄ MUMS RAŠO:

Gerbiamieji:

Su dideliu malonumu atsinaujinu savo prenumeratą ir pri-
siunčiu mokėti \$5.00.

Skaitęs "Nepriklausomą Lietuvą" nuo pat pradžios, negaliu
dabar nutraukti, kai yra svarbu žinoti lietuvių gyvenimą po platuji
pasaulį, o ypač kaimynystėje. Gyvuokit ir bujokit. Jūsų balsas Ka-
doje teauga ir garsėja už Nepriklausomą Lietuvą.

Linkėdamas Jums gražiausių pasekmių Naujuose Metuose

Jūs gerbias

Kun. Jonas Balkunas.

Maspeth L.I., N.Y.

.. .. .

Brangus Tautiečiai!

Tariu ačiu už Jūsų padėtas pastangas Tėvynės labui ir
tikiuosi ateityje, kad Jūs visi Tėvynės gynėjai stengsitės surasti
galimybes kaip nors Lietuvai apsiginti nuo visokių kliūčių tapti lais-
va ant visados.

Nenorėdamas skirtis iš lietuvių tarpo, siunčiu penkias
dolerius, dėl palaikimo lietuviškos spaudos Kanadoj ir už prenumeratą
"N.L." ir sykių pareikšdamas, kad ir aš trokštu Lietuvai laisvės ir
nepriklausomybės

Su tikra pagarba,

J. Urbonas,

Flin Flon, Manitoba,

Box 365.

.. .. .

Gerbiamieji -

Laimingų Naujų Metų Kanados Lietuvių Tarybai ir "Nepri-
klausomos Lietuvos" stabui. Jūsų darbas ir pasišventimas, tai žinganis
vedantis prie Lietuvos nepriklausomybės. Turėkim viltį, kad šie metai
bus geresni lietuvių tautai!

P. Liaukevičius,

MacGregor, Man.

.. .. .

Gerb. "N.L." Redakcija-

Karts nuo karto man papuldavo pasiskaityti "N.L." numeris. Pamačiau kaip Kanados tikrieji lietuviai yra susibūrę vienam gražiam darbui kovoti už Lietuvos laisvę ir žmonijos gerovę.

Dėl gyvenimo sąlygų, kanadiečiai plačiai išsiblaškę, bet vis tiek leidžiamas laikraštukas "N.L." aplanko, kur tik geras lietuvis gyvena ir su juo dalinasi mintimis ir saukia į vieną darbą savo tėvynės ginejus.

Kanada ir daug ten gyvenančių lietuvių žinau iš gyvenimo dienų, tat negaliu pasilikti neįstojęs į "N. Lietuvos" skaitytojų seimą. Siunciu savo metinį prenumeratos mokestį ir prašau siuntinėti "N. L." kur galėsiu matyti, kaip mus broliai vienminčiai veikia kilnius darbus.

J. Tumas,
Detroit, Mich.

.. .. .

Brangioji Tautietė,

...Tamsta rašai apie Jūsų leidžiamą "N. Lietuvą". Brangioji tautietė, esu pilnas vilčių, kad Tamsta rasi galimybę suselpti mus šio laikraščio, bent keliais numeriais. As drįstu dar daugiau tikėti - prisiųskit man kiek Jums bus įmanoma šio ir kitų lietuviškų laikraščių. As būsiu begalo laimingas, galėdamas pats pasiskaityti lietuviško, tikrai laisvo spaudos žodžio...

G. Rukšenas,
Secretary UNRRA Team 158,
c/o 1028 Mil. Gov. Det. B.A.O.R.

.. .. .

P.S. Šios kelios eilutės paimtos iš laiško prisiųsto p-lei M. Arlauskaitėi, nuo Lietuvos tremtinio Belgijoje. (Red.)

Taipgi "N.L." redakcija ir administracija yra didžiai dėkingi visiems sveikinusiems mūsų darbą Tėvynės labui, kurių tarpe turime priminti ypatinga aciū Gerb. F. Norvydui, varde "Amerikos Lietuvių Tautisko Kliubo" Brooklyn, N.Y., J. Paškevičiui, Delhi, Ont. ir \$2.00 auką, J.M. Šalteniui, Chicago, Ill., ir \$1.00 auką, M.D. Žvirbliams is Brooklyn, N.Y., D. Zabarauskams is Abitibi ir k.

ATSINAUJINO PRENUMERATAS

Motzulevičienė iš Bondess, Alta., O. Rosmanskas, Utica, N.Y. \$3.00., A. Jasaitytė, San Francisco, Calif., P. Norkeliūnas, Rochester N.Y., A. Courad, Elk Point, Alta., M. Stankevičius iš Waterbury, Conn. prisiuntė \$5.00 auka. J. Cress iš Detroit, Mich. \$2.00., J. Tumas, iš Detroit, Mich., Vincas Žinaitis, Central Patricia, P.P. Jaras iš Baltimore, Md., Kun. Liubauskas, N.Y.

Vietiniai: W. Klemka - \$2.00, Jakubauskai - \$2.00, A. Šaltenis - \$2.00., Stankevičius, Placenis, Baciulis, Gyvis, Augustas, Norkeliūnas, Harrison, Barauskas, Leskevičius \$1.25.

P. Markevičienė paaukojo "N.L." \$1.00. Milerienė iš Ville Emard \$2.00., Masevičius \$2.00., J. Zemaitis \$1.25., Nomeikienė, Girdauskienė, Sakalas.

Buvęs montrealietis ir šiuo laiku gyvenantis Amerikoje, Cleveland mieste, Antanas Leimonas atsinaujindamas prenumeratą prisiuntė \$5.00.

A. Leimonas šiuo laiku verčiasi biznyje ir su brolių užlaiko stambia užėiga.

ŠV. ONOS PAŠALPINĖS D-JOS JUBILIEJUS

Praėjo su gražiausiu pasisekimu. Buvo puiki vakarienė, daug svečių ir graži nuotaika. Šioji, 27 d. sausio mėnesio vakarienė, buvo rengta paminėjimui 35 metų sukaktuvių, kaip įsikūrė Šv. Onos draugija.

Draugijos pirmininkė ponė Girdauskienė ir visas rengimo iškilnių komitetas širdingai dėkavoja Mrs. K. Žiziunienei, Klebenui, Silkauskienei, Morkunienei, M. Zemaitienei už paaukotas dovanas ir kitokią paramą surengimui šios vakarienės.

Taipgi tariame ačiū visoms darbininkėms, aukotojoms ir maloniai publikai už skaitlingą atsilankymą.

Varde Šv. Onos d-jos.
Pirm. - Girdauskiene. -

P A J I E Š K O J I M A I.

Jau nekuris laikas, kaip į "N. L." redakciją ateina daug laiškų iš užjūrio, kur yra pajieskama giminių ar siaip artimų draugų. Panelė M. Arlauskaitė, kiek tik ji istengia, tai visiems praneša ir įteikia gautus laiškus. Vienok, kiti jai yra nežinoma kur gyvena, nes nėra mūsų žurnalo skaitytojai ar negyvena Montreale, todėl žemiau skelbiantieji prasomi atsisaukti į redakciją, kuriems bus suteikta žinios apie jų gimines.

- Stasio Macijausko, kilusio iš Žuveliškių k. Raseinių valsč.
- Prano Gumbelavičiaus - Maliupių k. Pasvalio v. Biržų apsk.
- Povilo Mikalajuno - Dvareliškių k. Ukmergės apsk.
- Jakob Redweik - Grumbelių, Klaipėdos apsk.
- Jono Liutkevičiaus, Barstinės k. Sasnavos v. Marijanpolės apsk.
- Emile Blynienė-Kižytė - Užunevežių k. Raguvos v. Panevėžio apsk.
- Antanas Micuta - Zubrių k. Kalvarijos valsč. Marijanpolės apsk.
- Aleksandra Stanaitis - Obsrutų k. Vilkaviškio apsk.
- Justino Kalvaičio - Šakių apsk. Norvaišų kaimo.
- Vaclovo Kauzono - Ulcicių k. Liškevos v. Alytaus apsk.
- Juliaus Kandrotas, - Anelės Kandrataitės - (Bernotienės), Domicelės Kazlauskienės - visi yra iš Jezho valsč. Alytaus apsk.
- Petronelės Matusevičiūtės - Kavolių k. Ežvilko valsč.
- Jonas Rudoko, kuris gyveno Montreale, Winnipeg, Toronto ir Sudbury.
- Kastantas Bindokas - Maskabudžių k. Keturvalakių v. Vilkaviškio apsk.
- Jono Vyšniausko, Marijanpolės apsk. Sasnavos v. Lygumų k.
- Kazimiero Miniato (arba Miniotas) kilusio iš Viliošiu, kaimo Vienk., Raseinių apsk., Airiogalos valsč.
- Juliaus Katkainio ir Otto Veck.
- Ona Venslovienė (Miksytė) ir Edvardas Venslovas.

1945 M. MONTREALO LIETUVIŲ ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS APYSKAITA:

Gerb. Kun. J. Bobinas, prisiuntė "N.L". Montrealo lietuvių parapijos 1945 metų apyskaitą, kuria randame reikalinga paskelbti mūsų žurnalą, susipažinimui visiems lietuviams.

PAPRASTOS PAJAMOS:

Per 1945 metus suolų kolekta davė	\$9,327.58
Antroji suolų kolekta	4,600.97
Karabonelis	2,672.60
Parapijos mokestis	871.00
Šliubų, pagrabų ir k.	153.25
Viso \$	17,625.40

NEPAPRASTOS PAJAMOS:

Bingo lošimai	\$9,414.93
Bankos nuosimčiai	152.43
Paskolinta iš žmonių	4,400.00
Viso \$	13,967.36

Bendros Pajamos... \$ 31,967.36

IŠLAIDOS - 1945 M.

Paprastos	\$ 8,773.40
Nuosimčiai už paskolas	84.50
Pirkta "Victory" bonų	20,000.00
Viso \$	28,857.90

Pridėjus 1944 metų kapitalą prie 1945 metų pelno, tai Montrealo lietuvių parapija sulig 1946 metų, sausio 1 dienos, turi grynaus pinigais \$45,859.35.

Už tuos pinigus, parapija yra nupirkusi už \$40,000.00 "Victory" bonų.

ENGLISH SECTION

Editor A. Norkeliunas.

MONTREAL . . .

Montreal is the Metropolis of Canada. Within her outer gates are a million and a quarter people. Montreal is the second port of the continent; the second city of the Empire.

The supremacy of Montreal springs from its natural advantages. To the Indians it was a mother city; Champlain was attracted by its harbours; the possibilities of its site encouraged a group of gallant gentlemen under Maisonneuve to select it as a missionary and colonization post. Thus did Montreal become the gateway of the Dominion.

It leads every Canadian city in volume of trade. Montreal Harbour, second largest seaport in North America, has thirty-two miles of waterfront and capacity for 100 ocean-going steamships.

Montreal is the central point for both Canada's transcontinental railway systems.

The average temperature over a five year period was: (Fahrenheit) Spring 40° Summer 67° Autumn 46° Winter 17°. The winters are cold but not unbearable. January, with an average temperature of 13.3° F. is the coldest month. Sub-zero temperatures are experienced, but such weather is not common.

The population of the Montreal area is 12% of the total country. According to origin, 61% of the population of Montreal is French, 27% is English and the others make up the remaining 12%.

The occupation of the Population in Montreal. 30% are occupied in the manufacturing industries. 23% are occupied in service. 16% of the city's population is occupied in trade. 11% in transportation. 9% in construction. 11% in miscellaneous occupations.

Paved highways radiate from Montreal to all important centres. The main roads are kept open during the winter months and bus traffic to other cities is seldom interrupted. There are more than 20,000 miles of improved highways in the Province of Quebec, communicating with or radiating from Montreal.

Distinctly bi-lingual, Montreal affords opportunities for a truly liberal education. As Canada's financial, industrial and shipping center, Montreal offers facilities for practical study and training.

Two noble universities with international reputations are located in the city: The University of Montreal, a French institution with a record of unquestioned achievement; and McGill University with its world famed medical school.

Separate school systems for general education, technical schools, independent institutions, classical colleges, convents, academies, and theological colleges - these provide Montreal with French and English institutions of learning exceeding in number those of any comparable city. In scholarship, they have proven their merit.

The Total Strength of the Canadian Armed Forces after
five years of war. (Sept. 1944)

	NAVY	ARMY	AIR FORCE	TOTAL
Pre-war strength	1,700	4,500	4,000	10,200
Estimated intake	98,800	671,700	239,600	1,010,100
Dead, presumed dead and missing	1,500	15,800	14,200	31,500
Strength	92,200	470,000	204,000	766,200

"GOSSIP AROUND HOME"By Helen Vaišviliūtė.

Our dazzling blonde with the south paw is again in the limelight this month. It may be due to holiday excitement, but whatever the reason, Christmas Day seemed to find her centering her affections on her old love, the former airforce lad. It is rumoured that at a certain houseparty they looked pretty cosy and affectionate especially while dancing to "Night & Day" and when it came to the words "I want to spend the rest of my life making love to you" he looked down at her with such affection and waltzed her out of the room to the seclusion of the parlor where they settled down cosily to what seemed a very interesting chat. To me it sounds very thrilling, what do you think? Her romantic life is turning out to be a sequel and it leaves us curious as to how this episode will turn out. Shall we keep our eyes and ears open for new developments.

.. .. .

There is another incident that took place at this same houseparty on Christmas Day that merits our attention. A Church Choir bass soloist while helping to wash dishes in the Church Hall following the "snack" after Midnight Mass, found that he would be very much interested in spending Christmas Day in the presence of our Alto of last month, therefore, the houseparty found him giving her his undivided attention which is something rather new as formerly his attention was divided amongst all his friends in turn. Also, can there be any connection between the fact that our bass hero did not show up at the Church Hall on New Year's Eve and that our little Alto left the Hall extremely early, after spending the evening by her mother's side or was she pining his absence and therefore left for home to sleep off her disappointment? Well, anyway, both being soloists, they can make beautiful music together (Alto and Bass duet!!!)

.. .. .

After a very gay party in Rosemount, a young gentleman from Ville Emard was trying to convince two young ladies that when a taxi goes backwards so does the meter. This opinion may have been due to his festive mood, but on the other hand, his being a schoolteacher makes us sort of wonder whether he follows this theory in teaching his pupils especially when it comes to mathematics.

.. .. .

